

Na osnovu člana 13 stav 7 Zakona o sredstvima za zaštitu bilja ("Službeni list CG", broj 59/26), Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, donijelo je

PRAVILNIK O MAKSIMALNOM NIVOU REZIDUA PESTICIDA ZA BILJE ILI BILJNE PROIZVODE, HRANU ILI HRANU ZA ŽIVOTINJE *

Predmet

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se maksimalni nivoi rezidua sredstava za zaštitu bilja na/u hrani i hrani za životinje biljnog i životinjskog porijekla za koju se utvrđuju maksimalni nivoi rezidua pesticida, kao i proizvodi biljnog i životinjskog porijekla ili njihovi dijelovi na koje se primjenjuju maksimalni nivoi rezidua sredstava za zaštitu bilja, radi zaštite potrošača, kao i monitoring rezidua pesticida.

Primjena

Član 2

(1) Ovaj pravilnik se primjenjuje:

- 1) u skladu sa opštim načelima utvrđenim posebnim propisom koji uređuje bezbjednost hrane, radi obezbjeđivanja visokog nivoa zaštite potrošača;
- 2) na proizvode biljnog i životinjskog porijekla ili njihove dijelove iz Priloga 1 koji je sastavni dio ovog pravilnika, koji se koriste kao svježa, prerađena i/ili složena hrana ili hrane za životinje, u ili na kojima mogu biti prisutne rezidue pesticida, osim ako su namijenjeni za:
 - a) preradu u proizvode, osim hrane i hrane za životinje; ili
 - b) sjetvu ili sadnju; ili
 - c) aktivnosti u skladu sa posebnim propisom za ispitivanja aktivnih supstanci;
- 3) bez obzira na posebne propise koji uređuju biocide, nepoželjne supstance u hrane za životinje i granične vrijednosti ostataka farmakološki aktivnih supstanci u prehrambenim proizvodima životinjskog porijekla;

(2) Ovaj pravilnik ne primjenjuje se na proizvode iz Priloga 1 koji su namijenjeni za izvoz u druge države i koji su tretirani prije izvoza, kada je odgovarajućim dokazima utvrđeno da država određišta zahtijeva ili prihvata takvo tretiranje radi sprječavanja unošenja štetnih organizama na teritoriju te države.

Izrazi

Član 3

Izrazi upotrijebljeni u ovom pravilniku imaju sljedeća značenja:

- 1) dobra poljoprivredna praksa** (*good agricultural practice/GAP*) su preporučena pravila (prakse) za upotrebu pesticida u stvarnim uslovima u bilo kojoj fazi proizvodnje, skladištenja, prevoza, distribucije i prerade hrane i hrane za životinje, primjenom pesticida u skladu sa zakonom kojim su uređena sredstva za zaštitu bilja i integralnom zaštitom bilja u određenoj klimatskoj zoni, kao i korišćenje minimalnih količina pesticida i uspostavljanje maksimalnog nivoa rezidua /privremeni maksimalni nivo rezidua na najnižem nivou koji omogućava željeni efekat;
- 2) kritična dobra poljoprivredna praksa** (*critical good agricultural practice - critical GAP*) je jedno ili više pravila za aktivnu supstancu/kombinovani proizvod koji dovodi do najviše prihvatljivog nivoa rezidua pesticida u tretiranom usjevu i predstavlja osnovu za utvrđivanje maksimalnih nivoa rezidua;
- 3) rezidue pesticida** (*pesticide residues*) su ostaci pesticida, uključujući ostatke aktivnih supstanci, metabolita i/ili proizvoda koji nastaju kao rezultat njihovog razlaganja ili kao proizvod reakcije aktivnih supstanci koje se upotrebljavaju ili su se ranije upotrebljavale u sredstvima za zaštitu bilja, a koji su prisutni u ili na proizvodima iz Priloga 1, uključujući i one koje mogu nastati kao posljedica upotrebe u zaštiti bilja, veterinarskoj medicini i upotrebom biocida;

4) maksimalni nivo rezidua (*maximum residue level - MRL*) je najveći nivo koncentracije rezidua pesticida u ili na hrani i hrani za životinje koji se utvrđuje u skladu sa ovim pravilnikom, koji se zasnivaju na dobroj poljoprivrednoj praksi i najnižoj izloženosti potrošača radi zaštite osjetljivih grupa potrošača;

5) CXL je maksimalni nivo rezidua pesticida uspostavljen od strane Kodex Alimentarius Komisije (Codex Alimentarius Commission);

6) limit determinacije (*limit of determination/LOD*) je najniža potvrđena koncentracija rezidua koja se može kvantifikovati kroz izvještaje rutinskog monitoringa sa potvrdnom kontrolnom metodom;

7) uvozna tolerancija (*import tolerance*) je maksimalni nivo rezidua pesticida određen za uvozne proizvode, radi ispunjavanja zahtjeva u međunarodnom prometu kada:

- upotreba aktivne supstance u sredstvima za zaštitu bilja na određenom proizvodu nije registrovana i ne utiče na javno zdravlje, na specifične proizvode i upotrebu; ili
- je nivo rezidua različit i ne utiče na javno zdravlje i specifične proizvode;

8) test osposobljenosti (*proficiency test*) je uporedni test ispitivanja koji na identičnim uzorcima vrši više laboratorija, radi ocjene kvaliteta analiza za svaku laboratoriju koja učestvuje u testu;

9) akutna referentna doza (*acute reference dose/ARD*) je procijenjena količina supstance u hrani, izražena na osnovu tjelesne težine, koja može biti unijeta za kratko vrijeme (obično u toku dana) bez značajnog rizika za potrošače, a procjena se vrši na osnovu podataka dobijenih odgovarajućim istraživanjima uzimajući u obzir osjetljive grupe populacije (djeca i trudnice);

10) prihvatljivi dnevni unos (*acceptable daily intake/ADI*) je procijenjena vrijednost supstance u hrani, koja se izražava na osnovu tjelesne težine, koja može biti unijeta za duži vremenski period, bez značajnog rizika po potrošača pri čemu se procjena vrši na osnovu poznatih činjenica u vrijeme procjene, uzimajući u obzir osjetljive grupe populacije (djeca i trudnice).

Grupe proizvoda

Član 4

(1) Proizvodi, grupe proizvoda i/ili dijelovi proizvoda na koje se primjenjuju usklađeni maksimalni nivo rezidua dati su u Prilogu 1.

(2) Sve promjene statusa maksimalnih nivoa rezidua iz Priloga 2 (tabele 1 do 381), prema podacima objavljenim od strane Evropske komisije, objavljuju se na internet stranici organa uprave nadležnog za sredstva za zaštitu bilja (u daljem tekstu: Uprava).

(3) Prilog 1 obuhvata proizvode za koje se određuju maksimalni nivo rezidua, kao i druge proizvode za koje je primjenjivo primjenjivati usklađene maksimalne nive rezidua, a naročito za proizvode značajne za ishranu potrošača ili trgovinu.

(4) Proizvodi se grupišu na način da se maksimalni nivo rezidua, mogu određivati za grupu sličnih ili povezanih proizvoda.

Usklađenost maksimalnih nivoa rezidua

Član 5

(1) Prilikom registracije ili privremene registracije upotrebe sredstva za zaštitu bilja u skladu sa posebnim propisim koji uređuje sredstva za zaštitu bilja, potrebno je razmotriti da li rezultat odobrene upotrebe, zahtjeva izmijenu postojećih maksimalnih nivoa rezidua iz Priloga 2 ili privremenih maksimalnih nivoa rezidua iz Priloga 3, kao i da li je potrebno utvrditi novi MRL, ili je potrebno aktivnu supstancu uključiti u Prilog 4 koji propisuje aktivne supstance za koje se ne utvrđuju maksimalnih nivoa rezidua.

(2) Postupke iz stava 1 ovog člana mogu inicirati Uprava, civilni sektor, komercijalno zainteresovane strane i druga zainteresovana lica kao što su proizvođači, uzgajivači, uvoznici i proizvođači proizvoda iz Priloga 1 ovog pravilnika, ukoliko imaju dokaze koji ukazuju na legitiman interes za zdravlje podnošenjem zahtjeva Upravi.

(3) Uprava iz stava 2 ovog člana smatra da je utvrđivanje, izmjena ili brisanje maksimalnih nivoa rezidua potrebno, može po službenoj dužnosti pokrenuti postupak za utvrđivanje, izmjenu ili brisanje maksimalnih nivoa rezidua u skladu sa članom 7 ovog pravilnika.

(4) Zahtjev za primjenu tolerancije maksimalnih nivoa rezidua pri uvozu podnosi se Upravi u skladu sa članom 7 ovog pravilnika.

Lista aktivnih supstanci za koje se ne utvrđuju maksimalni nivo rezidua

Član 6

Aktivne supstance sredstava za zaštitu bilja koje su ocijenjene u skladu sa zakonom kojim se uređuju sredstva za zaštitu bilja, a za koje nijesu utvrđeni maksimalni nivo rezidua, uzimajući u obzir upotrebe tih aktivnih supstanci i naučna i tehnička saznanja, rezultate procjene potencijalnih rizika za potrošače sa visokim unosom i visokom osjetljivošću i za životinje, gdje je to primjenjivo, kao i rezultate procjena i izmjena načina upotrebe sredstava za zaštitu bilja date su u Prilogu 4.

Sadržaj zahtjeva

Član 7

(1) Zahtjev iz člana 5 stav 2 ovog pravilnika treba da sadrži sljedeće podatke i dokumentaciju:

a) ime i adresu podnosioca zahtjeva;

b) prikaz dosjea zahtjeva koji uključuje:

- sažetak zahtjeva;
- glavne suštinske argumente;
- indeks dokumentacije;
- kopiju relevantnog GAP-a koji se primjenjuje na specifičnu upotrebu te aktivne supstance.

c) pregled relevantnih pitanja u dostupnoj naučnoj literaturi o sredstvu za zaštitu bilja i/ili njegovim reziduama;

d) podatke iz registracije sredstva za zaštitu bilja koji se odnose na zahtjeve za utvrđivanje maksimalnih nivoa rezidua za ta sredstva za zaštitu bilja, uključujući, gdje je primjenjivo, toksikološke podatke i podatke o analitičkim metodama u laboratorijama, kao i podatke o metabolizmu biljaka i životinja, a ako su podaci već javno dostupni, odnosno kada je aktivna supstanca već ocijenjena ili kada postoji CXL, i ako su takvi podaci dostavljeni od strane podnosioca zahtjeva, Uprava i Komisija za pesticide može koristiti te informacije prilikom ocjene zahtjeva, a izvještaj o ocjeni u obrazloženju treba da sadrži podatak o upotrebi tih podataka.

(2) Uprava i Komisija za pesticide, gdje je to primjenjivo, može zahtijevati od podnosioca zahtjeva da dostavi dopunske informacije, u roku koji ne smije biti duži od dvije godine.

Ocjena zahtjeva

Član 8

(1) Uprava, zahtjev koji ispunjava uslove iz člana 7 ovog pravilnika, prosljeđuje Komisiji za pesticide kopiju koja bez nepotrebnog odlaganja izrađuje izvještaj o ocjeni.

(2) Zahtjev iz stava 1 ovog člana ocjenjuje se u skladu sa relevantnim odredbama posebnog propisa koji uređuje Jedinствена načela za ocjenu i odobravanje sredstava za zaštitu bilja u skladu ili u skladu sa posebnim načelima ocjenjivanja.

Podnošenje ocijenjenih zahtjeva

Član 9

(1) Nakon završetka izvještaja o ocjeni, Uprava ga dostavlja Evropskoj komisiji.

(2) Evropska komisija izvještaj iz stava 1 ovog člana dostavlja Evropskom autoritetu za bezbjednost hrane (European Food Safety Authority) (u daljem tekstu: EFSA).

(3) EFSA ocjenjuje zahtjeve i izvještaje o ocjeni i daje obrazloženo mišljenje, naročito o rizicima za potrošače, a gdje je primjenjivo, i za životinje, povezanim sa utvrđivanjem, izmjenom ili brisanjem maksimalni nivo rezidua.

(4) Utvrđeni maksimalni nivoi rezidua iz stava 4 ovog člana sastavni su dio Priloga 2.

Usklađenost sa maksimalnim nivoima rezidua

Član 10

(1) Proizvodi iz Priloga 1 ovog pravilnika ne smiju sadržavati, od trenutka kada se stave na tržište kao hrana ili hrana za životinje, ili kada se njima hrane životinje, ostatke pesticida koji prelaze:

a) maksimalne nivoe rezidua za proizvode utvrđene u Prilogu 1;

b) 0,01 mg/kg za one proizvode za koje nije utvrđen maksimalni nivoi rezidua u Prilogu 2 ili za aktivne supstance koje nijesu navedene u Prilogu 3, osim ako nisu utvrđene različite početne vrijednosti maksimalnih nivoa rezidua za aktivnu supstancu date su u Prilogu 5, uzimajući u obzir dostupne rutinske analitičke metode.

(2) Ne smije se zabraniti niti ometati stavljanje na tržište ili hranjenje životinja za proizvodnju hrane proizvodima iz Priloga 1 ovog pravilnika jer sadrže rezidue pesticida, pod uslovom da:

a) takvi proizvodi ispunjavaju uslove iz stava 1 ovog pravilnika; ili

b) je aktivna supstanca navedena u Prilogu 4.

(3) Izuzetno od stava 1 ovog člana, Uprava može odobriti radi sprovođenja mjera tretiranja nakon berbe/žetve, fumigant čiji maksimalni nivoi rezidua prelaze nivoe date u Prilogu 2 i 3 samo u slučaju ako je kombinacija aktivne supstance i proizvoda data u Prilogu 6 i ako:

a) ti proizvodi nijesu namijenjeni za direktnu upotrebu;

b) postoji kontrola koja obezbjeđuje da ti proizvodi nijesu dostupni krajnjem korisniku ili potrošaču direktno, sve dok rezidue ne dostignu niže vrijednosti od vrijednosti iz Priloga 2 i 3.

c) je u slučaju izvoza druga država obaviještena o preduzetim mjerama.

Prerada i/ili miješanje kombinovanih proizvoda

Član 11

(1) Prerada i/ili miješanje u svrhu razrjeđivanja sa istim ili drugim proizvodima proizvoda iz Priloga 1 koji nijesu u skladu sa članom 10 stav 1 ovog pravilnika nije dozvoljena, radi stavljanja na tržište kao hrana ili hrana za životinje, ili hranjenja životinja.

(2) Specifični faktori koncentracije ili razrjeđivanja za određene postupke prerade i/ili miješanja, ili za određene prerađene i/ili kompozitne proizvode, dati su u Prilogu 7.

Monitoring rezidua pesticida

Član 12

(1) Monitoring rezidua pesticida vrši se na osnovu višegodišnjeg i godišnjeg programa monitoringa.

(2) Program iz stava 1 ovog člana izrađuje se na osnovu procjene rizika izloženosti potrošača.

(3) Program iz stava 1 ovog člana sadrži:

1) proizvode koji se uzorkuju;

2) broj uzoraka koji će se analizirati;

3) pesticide koji će se analizirati;

4) izabranu kombinaciju pesticid/proizvod;

5) broj uzoraka uzetih od domaćih i uvezenih proizvoda koji je podjednak;

6) zastupljenost proizvoda u nacionalnoj ishrani;

7) rezultate kontrola koje su izvršile druge države i države članice Evropske unije i rezultate prethodnih programa kontrole odnosno monitoringa.

Izvještavanje

Član 13

(1) Uprava izvještava prethodne godine do 31. avgusta tekuće godine o rezultatima:

- 1) službenih kontola;
- 2) programa monitoringa i limitima determinacije iz ovih programa;
- 3) detaljima o učešću laboratorija u testovima osposobljenosti (*proficiency test*);
- 4) detaljima o akreditacijskom status laboratorija uključenih u službene kontrole iz tačke 1 ovog stava;
- 5) preduzetim mjerama.

(2) Obaveze izvještavanja iz stava 1 tač. 2, 3 i 4 ovog člana Uprava može zadužiti ovlašćenu akreditovanu laboratoriju u oblasti rezidua pesticida.

Član 14

Prilozi 1 do 7 čine sastavni dio ovog pravilnika.

Prilozi 1 do 7 objavljuju se samo u elektronskom izdanju Službenog lista Crne Gore.

Član 15

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o maksimalnom nivou rezidua sredstava za zaštitu bilja na ili u bilju, biljnim proizvodima, hrani ili hrani za životinje* ("Službeni list CG", broj 116/25).

Član 16

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

* U ovaj pravilnik prenijeta je: Regulativa (EZ) br. 396/2005 Evropskoga Parlamenta i Savjeta od 23. februara 2005. o maksimalnim nivoima rezidua pesticida u i na hrani i hrani za životinje biljnog i životinjskog porijekla kojom se mjenja i dopunjuje Direktiva Savjeta 91/414/EEZ sa svim izmjenama i dopunama do 1. juna 2026. godine/Regulation (EC) No 396/2005 of the European Parliament and of the Council of 23 February 2005 on maximum residue levels of pesticides in or on food and feed of plant and animal origin and amending Council Directive 91/414/EEC

Broj:
Podgorica, 28. jula 2026. godine

Ministar,
Vladimir Joković